

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Candidatus Abbreuiatus Jurisprudentiae Sacrae, Hoc Est,
Juris Canonici, Secundum Gregorii Papae IX. Libros V.
Decretalium Explanati Summa, Seu Compendium**

Pichler, Vitus

Augustae Vindel., 1733

Titulus XVIII. De Furtis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63462](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63462)

De Raptoribus, Incendiariis, &c. 661

familias ipse, & conveniri potest ad reparanda damna, vel est unus ex famulis, & tunc paterfamilias, si famulus deliquit extra officium suum, ad quod assumptus est, aut pro diligente semper habitus, conveniri nequit. P. Schmalzgrueber *h. t. n.* 97. 98. cum Masc. Farinac. Carpz.

Dico 3. Pœna Violationis Ecclesiarum de Jure Civili antiquo fuit varia, hodierno autem *Carolin.* *Const. art. 172. seqq.* sic punitur: si quis etiam, sine effractione, aufert sacram hierothecam, *Monstrans* / cum hostia consecrata, vivus est comburendus: si aliud vas sacrum, aureum vel argenteum, patenam vel calicem, etiam extra locum sacrum, aufert; item si furandi causâ effringit, vel dolosis instrumentis aperit, templum, sacrarium, sacristiam, cippum, vel capsam eleemosynariam, alio mortis genere plectendus est: si verò sine effractione res sacras minoris considerationis, v. g. candelabrum, mappas altaris, aut res profanas in Ecclesia depositas aufert, sicut fur profanus, pœnâ tamen non ita facilè mitigatâ, puniri debet. De Jure Canonico, qui cum effractione spoliant Ecclesias, ipso facto dicuntur excommunicati. *c. 22. de sent. Excomm.* (quæ excommunicatio, secuta denuntiatione, reservatur Pontifici) neque absolvendi sunt, vel in loco sacro sepeliendi, nisi pro posse priùs satisfecerint, uti de Incendiariis dictum.

TITULUS XVIII.

De Furtis.

SUMMARIUM.

1. *Quid sit furtum.*

Tt 3

2. *Quo-*

2. Quotuplex; præsertim quid Magnum & Parvum.
3. Quinam reos se faciant furti.
4. An, qui in necessitate aliquid auferunt.
5. Quæ dentur actiones ex furto,
6. Quæ sit pœna furti.

I **F**urtum, quamvis sub eo latè accepto veniat omnis injusta rei alienæ acceptio vel usurpatio, propriè tamen sumptum à Legistis ex *S. 1. Inst. de obl. quæ ex del.* definitur esse *contractatio fraudulosa rei, vel usûs, aut possessionis, lucri faciendi causâ.* Dicitur 1. *contractatio*, seu talis acceptio, per quam res de loco in locum movetur. 2. *fraudulosa*, id est, occulta, inscio & invito domino, qui nempe quodcunque jus reale habet in re, cum dolo, & scientia, rem esse alienam, furti tamen. 3. *rei*, scilicet alienæ, & corporalis, nam jura incorporalia, servitutes, actiones &c. cum tangi non possint, occupari potius, vel usurpari dicuntur, quàm contractari, vel auferri, ut & res immobiles. 4. *usûs*, ut si quis re deposita, vel in pignus data, clam utitur & fraudulenter. 5. *possessionis*, ut si quis, licet dominus sit, possessionem vel detentionem rei, alteri competentem, occultè auferat, v. g. debitor rem alteri in pignus datam, & *lucri faciendi causâ*, undè, qui rem alienam contractat malitiosè destruendo, lacerando, in ignem projiciendo, non furti, sed damni injuriâ dicitur reus esse. Cum dicta definitione taliter expliata quoad substantiam convenire videtur definitio furti, quam cum S. Thoma communiter tradunt Theologi his verbis: *Furtum est occulta acceptio rei*

rei aliena, dominò rationabiliter invito. Ratione rei ablatae foritur varia nomina ac species: si homo liber clam abducitur, *Plágium*: si pecora ex pascuis, *Abigeatus*: si pecunia publica, seu ad aerarium Reipublicae vel ad fiscum Principis pertinens, ab eo sublegitur, cujus fidei non erat commissa, *Peculatus*: si verò ab eo, cujus fidei erat commissa, seu ab administratore retinetur, vel in proprios usus convertitur, *Crimen de residuis* appellatur &c.

Furtum dividitur I. in *simplex & qualificatum*: 2. istud est, quod fit cum violenta effractione, vel armis, ac propterea etiam dicitur *periculosum*: illud, quod fit sine tali circumstantia aggravante, licet fortè janua vel arca rumpatur manu, vel aperiatrur clave adulterina, mit einem Dietrich/ aut horreum, vel tugurium effringatur securi, aut de tecto removeantur regulæ. 2. in *manifestum*, quando fur vel in ipso actu deprehenditur, & in clamatur, vel saltem antequam rem deportaverit ad locum illo ipso die, ad quem deportare destinavit, & ibi permanere: ac in *non-manifestum*, vel, ut loquuntur *nec-manifestum*, quando fur non ita deprehenditur, & in clamatur. 3. in *Magnum & Parvum*: *Magnum* in consideratione Juridica & in ordine ad pœnas publicas esse censetur, quod adæquat vel superat 5. solidos in pretio vel valore rei ablatae. *Feud. 27. §. fin. Constit. Carol. V. art. 157. & 160.* Intelligitur autem per *solidum* aureus Hungaricus seu optimus, vulgo *Kremniker*/ qui apud nos modò valet 4. florenis & 10. crucigeris. Constitutio Carolina exprimit 5. solidos per verba, *fünff Gulden*/ id

Tt 4

est,

est, per florenos aureos optimos. Proinde *Parvum* erit, si valor rei ablatae non attingat 5. solidos; neque hic attenditur, an pauper vel dives sit, cui aliquid furtō subtrahitur. *Magnum* in consideratione Theologica & in ordine ad constituendum peccatum mortale, & ad induendam obligationem gravem restituendi in conscientia, in genere rectè dicitur illud, quo auferretur tanta quantitas, ut dominus rationabiliter sit graviter invitus, seu quæ per se apta est causare gravem animi dolorem vel tristitiam in eo, cui auferretur. Quænam autem illa sit quantitas in specie, valde variant Theologi: aliqui statunt quantitatem absolutam, & respectu omnium, quibus aliquid auferretur, æqualem: alii meo iudicio meliùs quantitatem respectivam, ita ut major requiratur summa ad furtum magnum apud ditiores & minor sufficiat apud pauperiores, quibus aliquid sublegitur: & ex his aliqui quantitatem furti magni explicant per monetam pecuniariam, alii fortè meliùs per victum diurnum, & dicunt, tunc dominum rationabiliter esse graviter invitum, ac eoque peccatum mortale committi, quando vel in pecunia vel in aliis rebus tantum auferretur, quantum requiritur & sufficit ad comparandum victum unius diei, proportionatum statui & conditioni personæ, cui auferretur. Nec indè inferas, peccatum grave non esse, si Regi, Principi, vel alteri opulentissimo auferantur duo, tres, quatuor &c. aurei, quia his personis vix 10. vel 20. aurei sæpe sufficiunt ad victum unius diei; nam R. quavis huiusmodi personæ subin in uno die consumant 10. vel plures aureos, iste tamen victus secundum

desi-

designationem morali iudicio factam non censetur esse proportionatus. Accedit, quòd, nisi respectu talium personarum duos vel tres aureos suffurari esset graviter prohibitum, via aperiretur nimis multa suffurandi Principibus &c. cum gravi Reipublicæ, & privatorum etiam, detrimento; cum aliqui haud multum curent peccata venialia. Plura Theologis relinquo. 4. Dividitur in *Primum*, quod non præcessit aliud ab eodem homine commissum, & *Iteratum*, quod post unum vel plura præcedentia ab eodem homine committitur, adæquatè & moraliter à prioribus distinctum.

Dico I. Furti reos se faciunt non tantum, qui per se ipsos res alienas fraudulenter sublegunt, sed etiam auxilium ferentes, & efficaciter cooperantes mandando, consulendo, consentiendo, approbando, furem cum re furtiva recipiendo & occultando, de re furtiva participando, rem furtivam emendo, furtum non impediendo, non manifestando &c. §. 11. *Inst. de obliq. qua ex del.* l. 48. §. 1. l. 50. §. 1. seqq. l. 52. §. 19. ff. l. 2. §. 5. *C. h. t. c. 4. eod.* Quæ ferè per hos versus exprimuntur: *Fussio, Consilium, Consensus, Palpo, Recursus, Participans, Mutus, non Obstans, non Manifestans.* Unde illud axioma Germanicum, *Der Hähler ist wie der Stehler.* Maximè ista procedunt quoad forum internum, & quoad obligationem restituendi: siquidem in foro externo non omnes illi cooperantes æquali pœna criminali afficiuntur cum ipsis furibus, sed solum illi, qui ante furtum cooperati sunt proximè, & efficaciter (ita ut aliàs furtum non sequeretur) ac lucrandi animò, & qui in ipso actu furti taliter coope-

T t §

ran-

rantur, v. g. applicando scalas &c. Et de his procedit alterum axioma Germanicum: *Mit gestohlenen mit geheneft.*

- 4 Quæres, an Furti reus fiat (vel Rapinæ) qui in extrema vel quasi extrema necessitate furripit, aufert, vel usurpat res ad alium pertinentes, ut si quis aliàs perire fame, vel incidere in hostes, vel aliud vitæ vel membri amittendi, vel morbi incurabilis, aut saltem gravis contrahendi periculum incurrere deberet, nisi ex alieno acciperet alimenta, vel equum abduceret alienum ad capeffendam fugam &c. *℞.* negativè. Ita plerique omnes esse Lugo ex ratione, quia in tali necessitate omnia sunt iterum communia, sicut erant ante divisionem rerum Jure Gentium introductam, cum ipsi Natura velit omnes & singulos homines extreme indigentes ex rebus creatis sustentari & juvari, cui Jus Gentium derogare non potuit. Sed estne obligatio iterum restituendi vel compensandi ablatum, casu quo ille, qui furripuit alienum extreme indigens, postea pervenerit ad pinguiorem fortunam? *℞.* Cum distinctione: vel res, quam ablatam vel usurpavit ad succurrendum præfenti necessitati, adhuc existat in se, v. g. equus, quo quis evadit hostes & periculum mortis? & puto dari obligationem restituendi tum propter communem sensum DD. tum quia res aliena clamat ad dominum, & datur radix restitutionis, nempe *res autem pta.* Vel res fuit consumpta ab extreme indigenti, v. g. alimenta, vel pecunia, qua sibi procurantur alimenta ad conservandam vitam &c. Et tunc probabiliùs non est obligatio faciendi compensationem. Sylv. Laym. Barbosa &c. Contra Nav. Covar. Lugo.

Lugo. Ratione est, quia non datur obligatio *ex injusta acceptione*, quia accipiens in extrema necessitate alienum (imò non alienum, cum hoc casu facta sit res accipientis) non egit illicitè, nec *ex re accepta*, utpote quæ ponitur non amplius existare, nec *ex contractu*, quia accipiens nullum celebravit: ergo ex nullo capite datur obligatio restituendi, cum alia radix restitutionis non detur. Accedit, quòd licitè rem consumens acquirat ejus dominium irrevocabiliter, ita ut nihil teneatur amplius restituere, cum talis consumptio sit modus acquirendi dominium. *arg. l. 48. ff. de acquir. rer. dom.* Verùm *Objicies*: In extrema necessitate res non fiunt communes absolutè, sed solum conditionatè; item dominus non absolutè consentit in ablationem, sed sub conditione restitutionis, casu quo accipiens poterit, & hinc non acquirit dominium absolutè, sed rem accipit quasi mutuam, & sic ex contractu *Mutui* taciti datur obligatio restituendi: ergo. *R. N. ant.* In statu primævo antererum divisionem, ad quem res deveniunt in extrema necessitate, res fuerunt communes non conditionatè, sed absolutè: dein in potestate domini non est sub conditione compensationis concedere usum & consumptionem rei, quam Jus Naturæ omnibus voluit esse communem ad tollendam præsentem necessitatem, nec rem, non amplius existantem, concedere per modum *Mutui*, aut translationem domini irrevocabilis, quod Jura tribuunt consumptioni justæ, impedire.

Dico 2. Ex furto pro foro externo dantur duplicis generis actiones: *Civiles & persecutoria rei*, uti vindicatio, condictio furtiva, &, quæ ad
has

has præparatoria est, actio ad exhibendum. *ff. de Inst. de obl. qua ex del. l. 7. ff. de condit. furt. l. 19. §. 1. l. 54. §. 3. ff. h. t.* Rei vindicatio quam actio realis datur domino contra quemcunque rei furtò ablatae possessorem: Conditio furtiva, quæ est actio personalis, præter naturam aliarum actionum personalium, quæ aliàs non domino, etiam conceditur domino, at contra furem tantùm (imò & ejus hæredes, propter singulare odium furum, pro viribus hæreditatis. *l. 9. ff. de cond. furt.* cùm aliæ conditiones ex delicto, rei persecutoriæ solùm dentur contra hæredes, quantum ad eos ex delicto pervenit spectato Jure Civili) ut rem, si exstet, restituat, vel, si non exstet, æstimationem, quanti nempe post furtum commissum unquam plurimi fuit. *l. 7. cit. §. 2. seq. pr. & §. 1.* Dein dantur & actiones Criminalis, & persecutoria pœna, nimirum actio vel potius accusatio furis ad vindictam publicam, seu pœnas à Jure statutas ipsi infligendas, de quibus statim, uti & actio furti duplex, Prætoria ex furto manifesto ad quadruplum, & Civilis ex furto non manifesto ad duplum, cui quadruplo vel duplo simplicum, seu persecutio rei, non inest. *ff. de Inst. de obl. qua ex del.* unde & vindicatio, vel conditio furtiva, præter actionem furti intentari potest. An verò pœna quadrupli vel dupli ab usu recesserit, dubitant DD. & tam diu negandum, donec contraria consuetudo particularis loci satis probetur.

6 Dico 3. Pœna furti de Jure Civili, quamvis olim non fuerit capitalis, sed extraordinaria, quia olim fuerat delictum privatum. *l. ult. ff. h.*

ff. h. t. hodie tamen, si tertium & simplex sit, & unum vel omnia tria simul conficiant s. solidos, seu constituent furtum magnum, apud viros est suspendium, apud fœminas suffocatio in aquis, vel aliud mortis genus, v. g. gladius. *Const. pœnal. Carol. V. art. 162.* Si verò omnia tria non conficiant s. solidos, controversia est, an sit pœna mortis infligenda; videtur tenendum benignius. Si furtum simplex primum sit magnum, vel secundum, attingens s. solidos, pœna est arbitraria, v. g. positio pro numellis, *auf den Branger stellen/* relegatio &c. si primum & parvum, conceditur actio furti vel quadrupli, & si fur non sit solvendo, compingendus est in carcerem. Vid. *d. Const. Caroli art. 157. 158. 160. 161. 164.* Si denique furtum fuerit qualificatum, seu violentum cum effractione, armis &c. etiam primum & parvum prædictâ laquei, vel aquæ, pœnâ punitur, nisi circumstantiæ exigant pœnam mortis mutari in gravem corporalem, qualis esset amputatio manûs, exoculatio &c. *Const. Carol. art. 159.* Quòd si fur morte vel alia pœna corporali punitus fuerit, & res furtò ablata adhuc existet, reddi debet domino, si non existet ampliùs, neque fur neque hæredes ad aliquid tenentur; cum mors omnia solvat. per *f. fin. cit. l. 2. C. h. t. & Nov. 22. c. 20.* De Jure Canonico pœna furti notorii est infamia, consequenter & irregularitas. *c. fin. h. t.* si Clericus de furto magno, vel iterato, convictus fuerit, est depositio verbalis. *can. 12. d. 81.* si depositus non resipiscat, excommunicatio ferendæ sententiæ; si neque tunc se emendet, degradatio & traditio in manus sæcularis Judicis. *c. 10. de Judic.*

TITU-